

Utbildningsnämnden

Personal och barngrupper i förskolan hösten 2013

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden beslutar ge Kultur- och utbildningsdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet med att följa upp andel förskollärare.
3. Utbildningsnämnden beslutar att ge Kultur- och utbildningsdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet med att lyfta fram förskolläraryrket som viktigt med syfte att göra Nacka till en attraktiv förskolekommun.

Sammanfattning

Andelen personal som har pedagogisk högskoleutbildning har ökat sedan föregående år. Utbildningsnämndens mål för 2013 var att andelen pedagogiskt högskoleutbildade skulle vara 45 procent, vilket inte nåtts. Anställda grundskollärare och fritidspedagoger i förskolor har minskat medan antalet förskollärare har ökat.

Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal i Nacka 2013 ligger på samma nivå som genomsnittet för länet 2012, men en bra bit under riksgenomsnittet. Antalet förskollärartjänster i Nacka har ökat jämfört med föregående år. Andelen förskollärare i Nacka 2013 ligger en bra bit under riksgenomsnittet.

Kultur- och utbildningsenheten har frågat förskolor med hög andel förskollärare vad de anser är viktiga incitament för att öka och behålla antalet förskollärare i verksamheterna. Fler av de tillfrågade fristående förskolorna beskriver att framgångsfaktorer för att rekrytera förskollärare är en tydlig organisation, gott arbetsklimat med engagerade kollegor och chef samt hög pedagogisk kvalitet i verksamheten.

Att fler utbildar sig till förskollärare är fortfarande en mycket viktig fråga. Det finns goda förhoppningar om att andelen förskollärare kommer att öka. En mycket viktig aspekt är förstås förskolornas medvetna arbete med att rekrytera fler förskollärare.

Ärendet

I detta ärende redovisas statistik om personal och barngrupper i förskolorna i Nacka. Uppgifterna avser oktober 2013 och har samlats in från förskolorna av Kultur- och utbildningsenheten. De är en del av den offentliga statistiken som SCB samlar in från kommuner på Skolverkets uppdrag. Statistiken redovisas i april på Skolverkets webbplats¹ och då kan jämförelser göras med andra kommuner och riket.

Färre barn i Nackas förskolor

Antalet barn i förskola i Nacka har minskat med 60 stycken sedan föregående höst. 2012 var 5955 barn inskrivna i förskolorna och 2013 är 5895 barn inskrivna i förskolorna.

En ny förskola har tillkommit sedan föregående mätning, Inspiras förskola i Älta. Två förskolor har avslutat sin verksamhet, en fristående; Föräldrakooperativet Ekorren, och en kommunal; Montessoriförskolan Fjädern.

Tabell 1: Antal förskolor, barn, avdelningar och personal i Nacka i oktober

	År	Antal förskolor	Antal barn i förskola	Antal avdelningar	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)
Nacka totalt	2011	107	5 858	356	1 140
Nacka totalt	2012	108	5 955	361	1 126
Nacka totalt	2013	106	5 895	366	1 194
kommunala	2013	43	2 972	181	612
fristående	2013	63	2 923	185	582
-föräldrakooperativ	2013	21	489	35	115
-övriga fristående	2013	42	2434	150	467

Antal barn och gruppstorlek

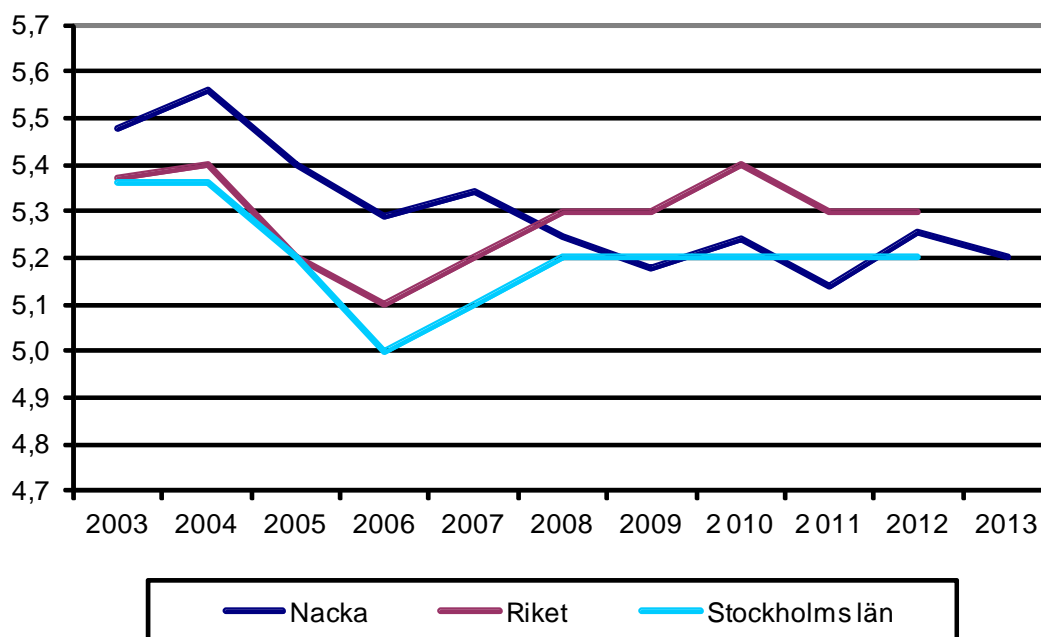
Antalet barn per årsarbetare är 5,2 procent vilket är något färre än föregående år då det var 5,3 procent.

Den genomsnittliga gruppstorleken var 2013 för fristående förskolor 15,8 barn och för kommunala förskolor 16,42 barn. Jämfört med föregående år är det något fler barn i de fristående förskolorna och något färre i de kommunala förskolorna.

¹ www.skolverket.se

Figur 1: Antal barn per årsarbetare i förskolan, riket, Stockholms län samt Nacka (observera att skalan inte börjar på noll)

Antal barn per årsarbetare är marginellt färre i Nacka än övriga riket. I nuläget har Nacka och Stockholms län lika antal barn per årsarbetare.

Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal ökar

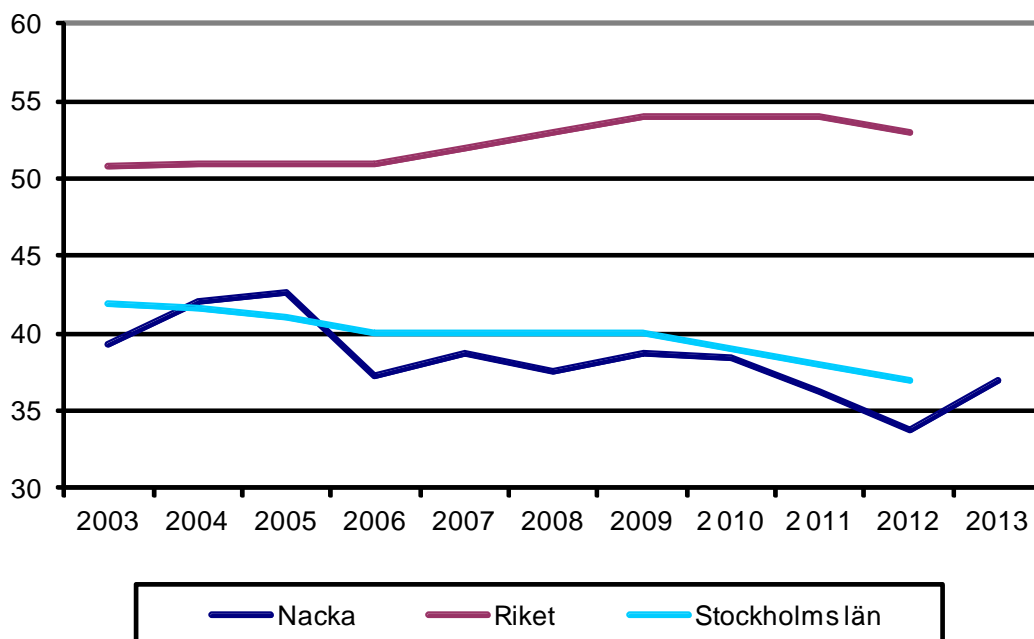
Andelen personal som har pedagogisk högskoleutbildning har ökat sedan föregående år. Sammantaget för Nackas förskolor, från 33,65 procent 2012 till 37 procent 2013.

I Stockholms län har andelen däremot sjunkit med en procent från 38 till 37 procent, detsamma har skett i riket, från 54 till 53 procent. (2012)

Totalt fanns det vid mätningen 2013, 378 förskollärare (omräknat till heltidstjänster, 45 fler än 2012) i Nackas förskolor. Det fanns också 34,95 tjänster med personer med lärarutbildning och 6,7 tjänster fritidspedagoger. Utbildningsnämndens mål för 2013 var att andelen pedagogiskt högskoleutbildade skulle vara 45 procent, vilket inte nåtts. Anställda grundskollärare och fritidspedagoger i förskolor har minskat medan antalet förskollärare har ökat.

Figur 2: Andel personal (%) med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan, riket, Stockholms län samt Nacka (observera att skalan inte börjar på noll)

Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal i Nacka 2013 (37%) ligger på samma nivå som genomsnittet för länet 2012, men en bra bit under riksgenomsnittet (53%). Bland kommunerna i länet varierar andelen mellan 28 procent i Vaxholm och i Värmdö och 58 procent i Nykvarn. Av Nackas grannkommuner ligger Tyresö (41 procent) och Stockholm (38 procent) högre än Nacka, medan Värmdö (28 procent) ligger under.

Tabell 2: Antal förskolor efter andel pedagogiskt högskoleutbildad personal

Andel pedagogiskt högskoleutbildad personal i Nacka

	2011	2012	2013
Antal förskolor med 0%	4	5	3
Antal förskolor med mindre än 20%	13	21	7
Antal förskolor med mindre än 30%	35	42	20
Antal förskolor med 45% eller mer	29	31	35

Andel förskollärare och uppföljning

Antalet förskollärartjänster i Nacka har ökat jämfört med föregående år från 333 till 378. Andelen förskollärare i Nacka 2013 (33%) ligger under genomsnittet för länet 2012 (37%) och en bra bit under riksgenomsnittet (53%). Bland kommunerna i länet varierar andelen mellan 26 procent i Vaxholm och 57 procent i Nykvarn. Av Nackas grannkommuner ligger Tyresö (41 procent) och Stockholm (37%) högre och Värmdö (27%) ligger under. Utbildningsnämndens mål för 2014 är att andelen förskollärare ska vara 45%.

Tabell 3: Antal förskolor efter andel förskollärare

Andel förskollärare i Nacka		2012	2013
Antal förskolor med 0%		7	3
Antal förskolor med mindre än 20%		25	10
Antal förskolor med mindre än 30%		22	28
Antal förskolor med 45% eller mer		23	24

Under 2013 gavs en förskola, I Ur och skur Upptäckarna, en anmärkning utifrån de nya ekonomiska sanktionerna för förskolor utan förskollärare. Under hösten 2013 rekryterade de en förskollärare inom den givna tiden 6 månader för att åtgärda bristen.

Tre förskolor hade vid mätillfället 2013 inte någon förskollärare, dessa var Futuraskolans förskola, Kul i Forum och Pyramiden montessoriförskola. Under januari 2014 har alla tre förskolor inkommit med svar om att de nu har förskollärare anställda i sina verksamheter.

Antalet förskolor med mycket låg andel förskollärare, under 20 procent, är 7 fristående och 3 kommunala. De fristående förskolornas respektive huvudman har fått anmärkning om att senast 10 februari inkomma med en handlingsplan som beskriver hur förskolan aktivt arbetar med att öka andelen förskollärare i verksamheten. För de kommunala förskolorna har huvudmannen, Valfärd skola, fått en uppmaning om detsamma.

Framgångsfaktorer

Vid tillsyn av de fristående förskolorna och insyn av de kommunala förskolorna 2013 beskriver flera att de liksom föregående år har anställda barnskötare som läser på halvfart/distans till förskollärare.

Kultur- och utbildningsenheten har frågat förskolor med hög andel förskollärare vad de anser är viktiga incitament för att öka och behålla antalet förskollärare i verksamheterna. Förskolorna berättar att de tar emot förskollärarstudenter på vfu, verksamhetsförlagd utbildning, vilket också ses som en god möjlighet att rekrytera nyexaminerade förskollärare. Valfärd skola förbereder också för karriärtjänster för att locka flera förskollärare till sina förskolor. Många förskolor som har en hög andel förskollärare beskriver att det är lättare att rekrytera nya förskollärare när det redan finns ett antal förskollärare i verksamheten. Fler av de tillfrågade fristående förskolorna beskriver att framgångsfaktorer för att rekrytera förskollärare är en tydlig organisation, gott arbetsklimat med engagerade kollegor och chef samt hög pedagogisk kvalitet i verksamheten. Den kommunala produktionen, Valfärd skola, beskriver att förskolor med ett gott rykte, bra geografiskt läge och fräscha lokaler är en fördel vid rekrytering av förskollärare.

Kultur- och utbildningsenhetens kommentar

Antalet högskoleutbildad personal i förskolorna i Nacka har ökat sedan förra året och då särskilt antalet förskollärare, vilket kultur- och utbildningsenheten ser som mycket positivt. Det är dock en bit kvar till att nå Utbildningsnämndens mål 2014 om 45% andel förskollärare i Nackas förskolor.

Att fler utbildar sig till förskollärare är fortfarande en mycket viktig fråga. De utbildningsplatser som finns på förskolläraryrket i landet har ett högt söktryck och är fullsatta. I kommunens tillsyn och insyn av förskolor följs personalens utbildning upp och antalet förskollärare efterfrågas. Även under 2013 bekräftas att förskolorna i Nacka arbetar aktivt för att vidareutbilda sina barnskötare och att rekrytera förskollärare. Ett flertal förskolor i Nacka anger att de har barnskötare som läser till förskollärare antingen på heltid eller på distans. Kultur- och utbildningsenheten ser positivt på att förskolorna uppmuntrar och skapar förutsättningar för sina barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare, liksom att de är aktiva för att få studenter på vfu-praktik i sina verksamheter. Det ger goda möjligheter till att kunna anställa studenterna efter deras examen.

Med hänsyn till att det tar flera år att utbilda sig för att få en förskolläraryrket anser kultur- och utbildningsenheten att det är viktigt med ett långsiktigt perspektiv i frågan om att öka förskollärartätheten i Nackas förskolor.

Nytt för i år är att anordnare berättar att de planerar för karriärtjänster inom förskolan. Den kommunala produktionen, Välfärd skola, anger att de arbetar med detta som en framgångsfaktor för fler förskollärare i sina verksamheter. Hur det kommer att genomföras är ännu inte klart.

De satsningar som gjorts både i landet och i Nacka för att höja intresset för förskolläraryrket är mycket positivt. Det finns goda förhoppningar om att andelen förskollärare kommer att öka, främst genom att universitetens utbildningsplatser är fullsatta och genom att flera barnskötare i Nacka vidareutbildar sig. En annan mycket viktig aspekt är förstås förskolornas medvetna arbete med att rekrytera fler förskollärare.

Susanne Arvidsson
Förskoleexpert

Weronica Jahnfors
Förskoleexpert

Bilaga

Uppgifter per förskola oktober 2013

Förskola	Driftsform	F=Föräldra kooperativ	Antal barn	Antal avdelningar	Barn per avdelning	Antal anställda i barngrupp (Omräknat till heltid)	Antal inskrivna barn per heltidstjänst	Andel förskollärartjänster	Andel tjänster med högskoleutbildning (inkl förskollärare)	Andel personal med annan utbildning för barn	Andel personal utan utbildning
Alabasterns förskola	Kommunal		50	4	13	14	4,1	45%	45%	55%	0%
Almdungen	Fristående		72	4	18	14	5,5	8%	15%	77%	8%
Amadeus Förskola	Fristående		63	5	13	10	4,8	23%	31%	46%	23%
Bagarsjöns förskola	Kommunal		58	3	19	10	6,1	53%	53%	47%	0%
Bergatrollets förskola	Fristående	F	32	2	16	7	4,3	20%	20%	80%	0%
Bergudden	Kommunal		54	3	18	10	5,5	20%	20%	60%	20%
Björknäs förskola	Kommunal		84	5	17	19	4,8	43%	54%	37%	8%
Boo Gårds förskola	Kommunal		86	5	17	16	5,7	40%	40%	60%	0%
Bågens förskola	Fristående		86	5	17	16	5,4	49%	49%	51%	0%
Bäckalidens förskola	Kommunal		77	4	19	13	5,9	23%	23%	62%	15%
Chrysolitens förskola	Kommunal		85	5	17	18	5,0	34%	34%	61%	6%
Daggkåpan's Förskola	Fristående		66	4	17	12	5,1	31%	46%	46%	8%
Daviskolan AB	Fristående		73	4	18	13	5,8	16%	16%	45%	39%
Duvan	Fristående	F	17	1	17	4	5,0	50%	50%	50%	0%
Eklunda förskola	Kommunal		66	4	17	13	5,2	47%	55%	45%	0%
Eknäs förskola	Fristående		56	3	19	13	4,8	53%	53%	38%	9%
Finnboda förskola	Fristående		109	6	18	21	5,0	35%	39%	35%	26%
Fiskarhöjdens förskola	Kommunal		87	6	15	19	4,8	33%	33%	57%	10%
FISKSÄTRA SKOLA FÖRSKOLA	Kommunal		73	4	18	16	5,2	14%	14%	64%	21%
Futurasolan Lännbo förskola	Fristående		19	1	19	3	4,8	0%	0%	75%	25%
Förskolan Lusthuset	Fristående		63	4	16	14	5,4	42%	42%	49%	9%
Förskolan Pingvinen	Fristående	F	27	2	14	7	4,4	29%	29%	71%	0%
Förskolan Smörblomman	Fristående		76	4	19	15	6,2	46%	61%	33%	6%
Förskolan Solstrålen	Fristående		21	1	21	4	5,3	25%	25%	75%	0%
Föräldrakoop IUS Blåbäret	Fristående	F	15	1	15	4	4,0	53%	53%	47%	0%
Föräldrakooperativet Barkbåten	Fristående	F	33	2	17	7	5,1	62%	62%	31%	8%
Föräldrakooperativet Lekis för fröna	Fristående	F	16	1	16	5	4,0	46%	46%	0%	54%
Föräldrakooperativet Snoken	Fristående	F	16	1	16	3	4,0	50%	50%	50%	0%
föräldrakooperativet Regnbågen	Fristående	F	38	3	13	8	4,2	33%	33%	56%	11%
Gläntans förskola	Kommunal		70	4	18	14	5,2	27%	27%	73%	0%
Gröna Huset	Fristående		64	4	16	12	5,2	29%	29%	54%	16%
Hedvigslund	Fristående		83	4	21	15	5,4	32%	39%	55%	6%
Henriksdal	Fristående		70	5	14	13	4,8	46%	46%	40%	15%
Herrgårns förskola	Kommunal		40	3	13	10	4,6	23%	23%	77%	0%
Humlans Föräldrakooperativ	Fristående	F	20	1	20	5	5,6	47%	47%	46%	7%
Håstagens förskola	Kommunal		41	2	21	8	6,5	35%	51%	49%	0%
I Ur och Skur Boo-Mullarna	Fristående	F	24	2	12	5	4,8	35%	55%	36%	9%
I Ur och Skur Upptäckarna	Fristående		25	1	25	7	3,8	8%	23%	77%	0%
Idungården	Fristående		63	7	9	12	5,9	63%	63%	20%	17%
Igelboda förskola	Kommunal		46	6	8	8	5,8	38%	50%	25%	25%
Isis förskola	Fristående		95	5	19	18	5,9	57%	57%	43%	0%
Johannes petris förskola	Fristående		159	9	18	26	5,7	32%	32%	39%	29%
Järven	Fristående		72	5	14	15	5,3	27%	44%	39%	17%
Kobbens Förskola	Kommunal		76	5	15	16	5,1	47%	47%	40%	13%
Kolarängens förskola	Kommunal		53	3	18	11	5,0	34%	34%	66%	0%
Korallens förskola	Kommunal		63	6	11	19	3,7	37%	37%	58%	6%
Krabbans förskola	Kommunal		52	4	13	11	5,4	18%	18%	78%	4%
Kristallens förskola	Kommunal		147	5	29	30	5,5	30%	42%	43%	15%
Kubens föräldrakooperativ	Fristående	F	28	3	9	6	3,6	13%	41%	59%	0%
KUL i Boo	Fristående		8	1	8	3	3,6	44%	44%	44%	11%
KUL i Forum	Fristående		7	1	7	3	2,8	0%	0%	80%	20%
Kulingens förskola	Kommunal		74	5	15	15	4,9	20%	20%	67%	13%
Kummelnäs	Kommunal		132	8	17	23	5,7	43%	43%	57%	0%
KYRKVIKEN	Fristående		68	4	17	13	5,1	44%	44%	56%	0%
Källans förskola	Kommunal		72	4	18	14	6,1	46%	46%	31%	24%
Leklabbet	Fristående		20	1	20	5	5,3	53%	53%	47%	0%
Leko	Fristående		22	2	11	5	4,4	40%	40%	40%	20%
Lilla Maestro	Fristående		35	2	18	6	6,1	35%	52%	48%	0%
Lilla Nacka	Fristående		30	3	10	7	4,3	29%	43%	29%	29%

Förskola	Driftsform	F=Föräldra kooperativ	Antal barn	Antal avdelningar	Barn per avdelning	Antal anställda i barngrupp (Omräknat till heltid)	Antal inskrivna barn per heltidstjänst	Andel förskollärartjänster	Andel tjänster med högskoleutbildning (inkl förskollärare)	Andel personal med annan utbildning för barn	Andel personal utan utbildning
LUNDSJÖNS FÖRSKOLA	Fristående		81	5	16	15	5,1	25%	25%	69%	6%
LUPUS	Fristående		25	2	13	6	4,2	33%	33%	67%	0%
Lyckolundens föräldrakooperativ	Fristående	F	16	1	16	5	3,2	20%	20%	60%	20%
Långsjöns förskola	Kommunal		77	4	19	15	5,1	40%	40%	53%	7%
Lännersta förskola	Fristående		48	3	16	7	6,9	43%	57%	29%	14%
LÄR	Fristående		77	5	15	13	5,4	30%	30%	49%	21%
Montessoriförskolan Pärlan	Fristående	F	29	2	15	6	4,8	17%	17%	83%	0%
Montessoriförskolan Villa Caprifol	Fristående	F	27	2	14	8	4,2	18%	18%	74%	8%
Montessorihuset	Fristående		56	3	19	12	5,9	21%	21%	79%	0%
Montessoriskolan Castello	Fristående		70	4	18	16	4,4	19%	19%	69%	13%
Nacka strand	Fristående		91	6	15	17	5,9	30%	38%	41%	21%
Neglinge Gärd förskola	Fristående		51	4	13	9	5,7	44%	44%	56%	0%
Nyckelpigan	Fristående		71	4	18	13	5,8	30%	30%	70%	0%
Optimus förskola	Kommunal		33	1	33	8	5,3	37%	69%	29%	2%
Ringgårdens förskola	Kommunal		37	2	19	8	4,6	25%	25%	63%	13%
Saltsbarnens Montessoriförskola	Fristående	F	17	1	17	4	4,3	75%	75%	25%	0%
Saltsjöbadens montessoriförskola Pyra	Fristående	F	21	2	11	6	3,9	0%	0%	73%	27%
Saltsjö-Duvnäs montessoriförskola	Fristående	F	23	1	23	3	7,7	33%	33%	67%	0%
Saltängens förskola	Kommunal		130	8	16	29	5,1	33%	36%	56%	8%
Sigfridsborgs förskola	Kommunal		78	4	20	14	5,6	29%	36%	36%	29%
Sjöängens förskola	Kommunal		57	4	14	16	3,6	25%	31%	50%	19%
Skogsgläntans förskola	Kommunal		39	2	20	6	6,5	33%	33%	67%	0%
Skogsstigen förskola	Kommunal		70	5	14	15	5,6	24%	31%	63%	6%
Skuru förskola	Kommunal		85	5	17	16	5,3	44%	44%	50%	6%
Solfjäders förskola	Kommunal		3	1	3	1	1,2	0%	100%	0%	0%
Solängens förskola	Kommunal		52	3	17	10	5,4	42%	42%	48%	10%
Spiggen	Fristående		32	2	16	5	4,6	29%	29%	71%	0%
Storstorkens föräldrakooperativ I Ur och	Fristående	F	21	2	11	4	4,6	33%	51%	44%	5%
Storängens Montessoriförskola	Fristående	F	16	1	16	5	5,0	56%	56%	24%	20%
Strandparkens förskola	Kommunal		79	5	16	16	4,9	31%	31%	69%	0%
Svanens montessori fsk	Fristående	F	32	2	16	9	7,0	79%	79%	0%	21%
Tallidens förskola	Kommunal		55	3	18	9	6,1	33%	56%	22%	22%
Tuvan	Fristående		88	5	18	17	5,5	25%	30%	40%	30%
Universum förskola	Kommunal		52	3	17	10	5,5	11%	21%	58%	21%
Utskogens förskola	Kommunal		126	7	18	29	5,6	28%	32%	68%	0%
waldorfflekskolan Stjärngull	Fristående		16	1	16	3	4,0	25%	25%	50%	25%
Vi som Växer / Sunnebo förskola	Fristående		55	3	18	10	4,7	25%	25%	58%	17%
Vi som Växer/ Rensättra förskola	Fristående		69	4	17	15	5,2	32%	32%	51%	17%
Vikdalen	Fristående	F	21	2	11	4	5,3	50%	50%	50%	0%
Vilans förskola	Kommunal		136	9	15	28	5,3	30%	33%	56%	11%
Vittra Saltsjö-Boo	Fristående		44	2	22	7	4,2	25%	38%	63%	0%
Värgårdets förskola	Kommunal		44	3	15	11	4,7	25%	35%	45%	20%
Växthusets förskola	Kommunal		100	7	14	20	5,2	21%	21%	55%	24%
Älta gårds förskola	Kommunal		49	3	16	9	5,6	57%	57%	34%	9%
Ångsbacken	Fristående		35	2	18	7	4,2	26%	26%	74%	0%
Ångslyckans förskola	Kommunal		17	1	17	3	5,7	67%	67%	0%	33%
Östbacka förskola	Kommunal		67	3	22	12	5,7	43%	43%	57%	0%